

Hospodaření je i o respektu ke krajině

„Nejsem si jist, zda práce zemědělců a vše co s ní souvisí, je dostatečně společensky doceněna,“ říká ředitel AKŠ **František Šimek**

MIROSLAV FUCHS

Prachaticko – Šumava a podhůří Šumavy je region úzce spjatý se zemědělským a lesnickým hospodařením.

V průběhu posledních několika desítek let prošlo zemědělství na Šumavě poměrně složitým vývojem. Od extrémní zemědělské malovýroby přes období intenzivního velkoplošného hospodaření po zemědělství extenzivní, šetrné k životnímu prostředí, jehož důležitou součástí vedle produkce zemědělských komodit je údržba krajiny.

Pokud budete dnes projíždět šumavskou krajinou na Prachaticku, velmi dobře poznáte, kde hospodáří společnosti uskupení Agrokomplex Šumava. Už na první pohled je patrné, kde se stará dobrý hospodář. Společnosti Agrokomplex Šumava si rozhodně značku „chováme se odpovědně“ zaslouží.

O hospodaření na Šumavě, o uskupení Agrokomplex Šumava je rozhovor s ředitelem Agrokomplex Šumava Ing. **Františkem Šimkem**, CSc.

Co si máme představit pod názvem Agrokomplex Šumava?

Agrokomplex Šumava je název pro uskupení zemědělských společností, které hospodáří převážně v podhorské a horské části šumavského regionu a které jsou kapitálově propojeny. Jedná se o 18 společností, jejichž činnost je zaměřena nejenom na zemědělskou prvovýrobu, ale také na zpracování zemědělských komodit, obchod, energetiku, ale také myslivost, rybářství, ochranu přírody a údržbu krajiny.

Jak vyplývá ze samotného slova „agrokomplex“ je cílem uskupení hospodařit v krajině komplexně. Komplexně hospodařit znamená, že obhospodařování luk a pastvin není zaměřeno pouze na splnění kritérií pro získání dotací, ale také na výrobu kvalitní senáže a sena s následnou produkcí jatečného skotu, který je porážen na vlastních jatkách a finální výrobek v podobě výsekového masa a uzenářských výrobků je nabídnut konečnému spotřebiteli.

Komplexní přístup také znamená, že cílem hospodaření na orné půdě není pouze výroba obilovin pro tržní účely, ale že vypěstované obiloviny jsou v rámci uskupení vykupovány, skladovány a následně zpracovány při výrobě komplexních krmných směsí určených pro výživu hospodářských zvířat, nebo mouka z těchto obilovin je surovinou pro vlastní pekárnu s cílem zásobit konečného spotřebitele kvalitním pečivem.

Vznik uskupení souvisí s principem koncentrace kapitálu, který umožňuje uplatňovat v hospodaření velkovýrobní postupy, komplexní přístup a nadstavbové činnosti.

Zmínili jste se o chovu skotu. Je pravda, že se jedná o hlavní odvětví vaší činnosti?

CHOV PRATURA je středoevropským unikátem. Jejich stáda spolu se zubry jsou nejpčetnější v celé České republice. Foto: AKŠ

ŘEDITEL Agrokomplexu Šumava František Šimek. Foto: Deník/Miroslav Fuchs

Vedle těchto dvou příkladů uvádím ještě příklad tak zvaného horizontálního komplexního přístupu. Jeho podstatou je, že na obhospodařovaném území není jediným cílem zemědělská výroba, ale také lesní výroba, rybářství, výkon práva myslivosti, péče o dřeviny rostoucí mimo les, ochrana biotopu a údržba krajiny.

Komplexní pojetí hospodaření v krajině nemá význam pouze pro samotné podnikání našeho uskupení, ale má obecný společenský dopad. Nebráníme turistickým a sportovním aktivitám návštěvníků Šumavy. U našich pozemků nenajdete cedule s nápisem „zákaz vstupu, soukromý majetek“.

Kdy a proč vzniklo uskupení Agrokomplex Šumava?

Uskupení Agrokomplex Šumava vzniklo postupně v průběhu uplynulých deseti let zpočátku privatizací bývalých Státních statků a následně pak akvizicí dalších společností, které jsou dnes součástí uskupení, ať již se jednalo o zemědělská družstva, akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným.

Vznik uskupení souvisí s principem koncentrace kapitálu, který umožňuje uplatňovat v hospodaření velkovýrobní postupy, komplexní přístup a nadstavbové činnosti.

Zmínili jste se o chovu skotu. Je pravda, že se jedná o hlavní odvětví vaší činnosti?

Agrokomplex Šumava je název pro uskupení zemědělských společností, které hospodáří převážně v podhorské a horské části šumavského regionu a které jsou kapitálově propojeny. Jedná se o 18 společností, jejichž činnost je zaměřena nejenom na zemědělskou prvovýrobu, ale také na zpracování zemědělských komodit, obchod, energetiku, ale také myslivost, rybářství, ochranu přírody a údržbu krajiny.

Agrokomplex Šumava je název pro uskupení zemědělských společností, které hospodáří převážně v podhorské a horské části šumavského regionu a které jsou kapitálově propojeny. Jedná se o 18 společností, jejichž činnost je zaměřena nejenom na zemědělskou prvovýrobu, ale také na zpracování zemědělských komodit, obchod, energetiku, ale také myslivost, rybářství, ochranu přírody a údržbu krajiny.

Ano, chov skotu patří bezesporu ke klíčovému odvětví naší hospodářské činnosti. V současné době má Šumava a podhůří Šumavy velmi nízkou míru zornění. To znamená, že převážnou část zemědělské půdy tvoří louky a pastviny a právě chov skotu umožňuje efektivní využití travních porostů z luk a pastvin.

Odvětví chovu skotu je také významným odbytiskem krmných směsí, které vyrábíme v rámci uskupení a jatečný skot je důležitou surovinou pro naše odvětví masné výroby. Rovněž tak tržby za prodané mléko významně ovlivňují naši ekonomiku. V našem uskupení chováme přibližně čtyři tisíce kusů skotu. Chováme jak skot s mléčnou produkcí, tak i plemena skotu bez tržní produkce mléka. Z plemen mléčného skotu chováme plemeno Český strakatý skot a Holštýnský skot. Z plemen masného skotu chováme plemeno Simentálské, Aberdeen Angus v černém a červeném barevném rázu a v menším rozsahu plemeno Blonde d'Aquitaine, Salers a Galloway.

Práce v zemědělství není a nikdy nebyla jednoduchá, stejně jako práce s lidmi. Ti byli z minulosti zvyklí na jiný systém hospodaření. Jak se je podařilo přesvědčit, že vaše cesta je ta správná?

Nevím, jestli se podařilo přesvědčit všechny zaměstnance, že cesta komplexního hospodaření a velkovýroba je správná. Jsem ale přesvědčen, že většina našich zaměstnanců vnímá náš způsob hospodaření pozitivně.

Velkovýroba umožňuje dělbou práce. Člověk nemusí být ráno dojičkou, v poledne traktoristou a večer účetním, jak je tomu v rodinných farmách, ale může se specializovat na svoji profesi a dosáhnout vysokou míru profesionality. Bez ní by nebylo možné, aby naši pracovníci obsluhovali v náročném terénu techniku za miliony korun, nebo manipulovat s tunovými plemennými býky při jejich přiřazování ke stádům. Nejsem si jist, zda práce zemědělců a vše co s ní souvisí, je dostatečně společensky doceněna.

Můžete říci, kolik zaměstnanců

zaměstnáváte ve vašem uskupení. Dbáte na to, aby měli potřebné vzdělání?

V současné době zaměstnáváme přes dvě stě zaměstnanců a pochopitelně se snažíme vytvářet podmínky pro jejich profesní růst. Někteří zaměstnanci při zaměstnání studují střední nebo vysokou školu. Mnoho zaměstnanců si zvyšuje svoji profesionalitu ve specializovaných kurzech zaměřených na získání odbornosti při obsluze strojů, zařízení a zdokonalování se v technologických postupech. Velkou pozornost věnujeme bezpečnosti a ochraně zdraví našich zaměstnanců, protože v mnoha případech vykonávají rizikové činnosti, zvláště při obsluze složitých mechanizačních prostředků a při práci s velkými hospodářskými zvířaty.

V portfoliu uskupení Agrokomplexu Šumava je také moderní provoz Jatka Volary. Bylo jeho vybudování samozřejmým spojením s chovem skotu?

V roce 2007 jsme stáli před rozhodnutím zda činnost jatek ukončit, nebo provést rozsáhlou rekonstrukci celého provozu. Přistoupili jsme k alternativě jatka rekonstruovat a modernizovat především s ohledem na silné odvětví chovu skotu a také s ohledem na oblibu našich masných výrobků.

Hovězí maso a některé další výrobky jsou certifikovány jako Šumava – originální produkt. Pravidelně se účastníme regionálních soutěží Chutná hezky. Jihočesky a soutěže Regionální potravina Jihočeského kraje. Volarské výrobky na těchto soutěžích dosahují těch nejvyšších ocenění.

Češi jsou poměrně šetřiví a při výběru potravin hledí spíše na cenu, o něco méně pak na kvalitu a složení toho, co kupují. Masné výrobky, které nabízíte na trhu, nepatří k těm levnějším, přesto je o ně mezi zákazníky velký zájem. Čím si to vysvětlujete?

Ano, je to pravda. Naše výrobky nejsou levné a ani být levné nemohou, protože při jejich výrobě používáme vysoce kvalitní suroviny. Ve výrobcích nenaleznete žádné separáty ani příměsi ze sóji, neobsahují žádné komponenty

z obilí a jedná-li se o zvěřinové výrobky, tak garantuji, že obsahují více než 50 % zvěřiny. Naše volarská pikantní klobása, jelení klobása, zvěřinová klobása, salám Divočák, salám Jelenář, volarský uzený bok, tlačěnka i špekáčky vykazují vysokou kvalitu. Kdo je ochutná, dá mi za pravdu.

Kromě vyložené podnikatelské činnosti se staráte o jeden poměrně zajímavý projekt, který na první pohled zase až tak nevynáší. Máte na mysli stádo pratura, které chováte u Křišťanova. Jak jste se vůbec k této myšlence dostali?

Musím vás poopravit. Ze vzácných býložravců nechováme jen tak zvané náhradní pratury, ale také zubry a bizony. Na provozu chovu skotu Křišťanova může návštěvník shlédnout všechny severské zástupce čeledi Bovidae v poměrně velkých kolekcích, což můžeme bez nadsázky označit jako středoevropský unikát. Jsme jedni z mála chovatelů těchto velmi vzácných býložravců a naše stáda zpětně vyšlechtěných praturů (Bos primigenius, poslední vyhynul v roce 1627) a zubrů (Bison bonasus) jsou nejpčetnější v celé České republice.

Důvodů proč chováme tato mohutná a vzácná zvířata je hned několik. Jde především o přínos k rozšíření genofondu těchto ohrožených zvířat a úsilí o zvládnutí technologie jejich chovu, což je důležitým předpokladem především u zubrů k jejich plánované introdukci do české přírody.

Důvodem je také umožnit případným návštěvníkům farmy prohlédnout si z blízká původní velké kopytníky, kteří se dříve vyskytovali a volně žili na Šumavě. V neposlední řadě je důvodem chovu těchto zvířat také velký obdiv k těmto sudokopytníkům a zaujetí pro jejich chov.

Naše ekonomika je ve velké míře postavena na chovu skotu. Proč bychom mu nevzdali hold tím, že chováme praotce všech plemen skotu – pratura, ačkoliv to nepřináší ekonomický efekt.

V poslední době se stala moderním trendem výstavba fotovoltaických elektráren a bioplynových stanic. Angažovali jste se také v těchto moderních programech?

Ano, angažovali, postavili jsme čtyři fotovoltaické elektrárny, však pochopitelně na střechách objektů. Náš vztah k zemědělské půdě nám nedovoluje zabírat zemědělskou půdu pro výstavbu fotovoltaických elektráren. Provádíme bioplynovou stanici, kde efektivně využíváme kejdu a hnůj z našich zemědělských provozů a přebytky vyrobené senáže a siláže.

Považuji za důležité upozornit, že výroba bioplynu je smysluplná jen za předpokladu, že bioplynová stanice je úzce napojena na provoz živočišné výroby. Proto jsme také naši bioplynovou stanici postavili v těsném sousedství velkovýkrmny prasat, jejíž obnovu činnosti plánujeme.

Říkal jste, že v rámci komplexního přístupu je neoddělitelnou vaší činností ochrana přírody a krajiny. Můžete uvést nějaký příklad jak realizujete toto v praxi?

Pokud se jedná o ochranu přírody a krajiny úzce spolupracujeme s Chráněnou kra-

jinnou oblastí Šumava a Národním parkem Šumava a s Agenturou ochrany přírody. Velká část námi obhospodařovaných pozemků se nachází právě na území Národního parku Šumava a v blízkosti řeky Blanice, to je na území, které je v současnosti vyhlášeno „Národní přírodní památkou Blanice“ v souvislosti s ochranou perlorodky říční.

Respektujeme stanovené ochranné managementy vyhlášené pro chráněná území. Ale kromě pasivního přístupu ochrany, který spočívá v dodržování omezení zemědělských činností na daných územích, volíme také aktivní přístup ochrany přírody. Například na podzim letošního roku plánujeme rozsáhlou výsadbu dřevin, téměř tisíc kusů stromů, na zemědělsky nevyužitých v katastrálních územích Zbytiny, Skříňňov a Křišťanova. Finanční rozsah této obnovy vegetačních prvků činí bezmála dva miliony korun. Nemyslím si, že je běžné, aby podnik se zaměřením na zemědělskou výrobu realizoval projekty podobného rozsahu.

Jakým směrem se budou společnosti Agrokomplexu Šumava ubírat v příštích letech?

Proces zlepšování a zkvalitňování hospodářské činnosti nikdy nekončí. Platí to i v našem uskupení Agrokomplex Šumava, neboť úsilí o vyšší produktivitu, intenzitu a rentabilitu výroby je neoddelitelnou součástí podnikání. Zvláště důležitá je rentabilita, tedy dosahování zisku, neboť ten je rozhodujícím zdrojem pro realizaci budoucích projektů. A těchto projektů máme celou řadu. Jedním z nich je postupná modernizace jednotlivých areálů živočišné výroby. Dalším je zahájení výroby jatečných prasat v nově pořízené velkovýkrmně ve Strunkovicích. V blízké budoucnosti chceme výrazněji přispět k rozvoji turistiky a agroturistiky vybudováním ubytovacích kapacit. Investičně velmi náročnou oblastí je nepřetržitě zdokonalování technologických postupů v rostlinné výrobě, které se neobejde bez nákladných nákupů nových strojů. Rýsuje se i zájem v oblasti výroby potravin, obchodu a energetiky.

Možná se budu opakovat, ale základním cílem i prostředkem k dosahování produkčních cílů je komplexní, integrovaný a dlouhodobě udržitelný systém hospodaření v krajině, šetrný k přírodě a životnímu prostředí.

chováme se odpovědně